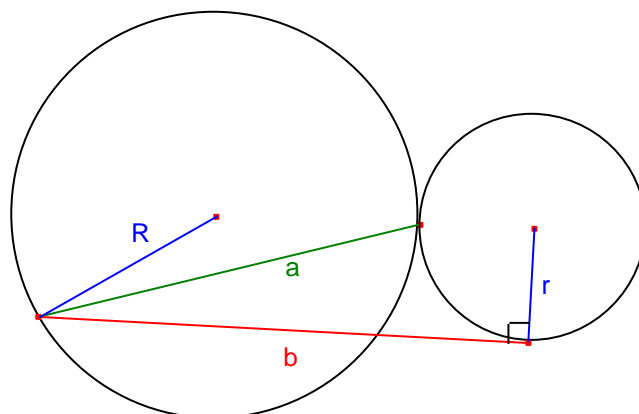

Problemes de Geometria per a l'ESO 515

5141.- La figura està formada per dues circumferències tangents de radis R, r . Calculeu la proporció $a : b$ en funció dels radis R, r

Solució:

Siga $\angle AOT = \alpha$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle

\triangle
rectangle ABP :

$$\overline{AP}^2 = r^2 + b^2$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle AOT$:

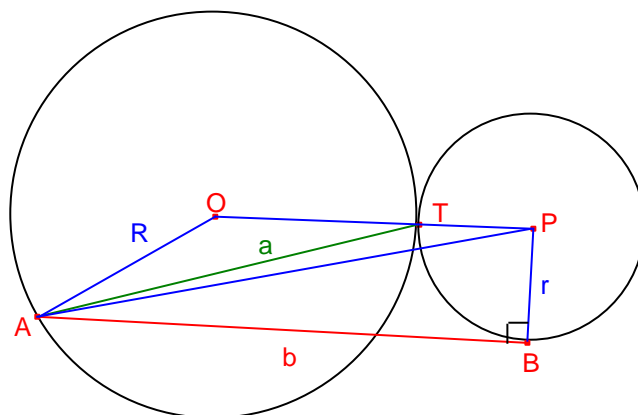
$$\cos \alpha = \frac{2R^2 - a^2}{2R^2}$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle AOP$:

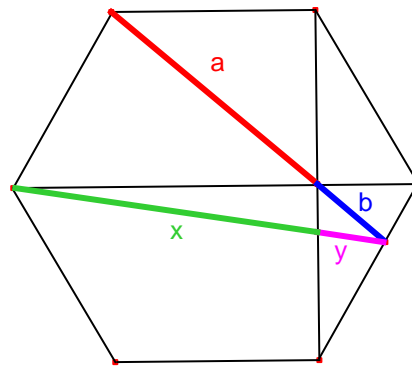
$$r^2 + b^2 = R^2 + (R + r)^2 - 2R(R + r) \cos \alpha$$

$$b^2 = \frac{R + r}{R} a^2$$

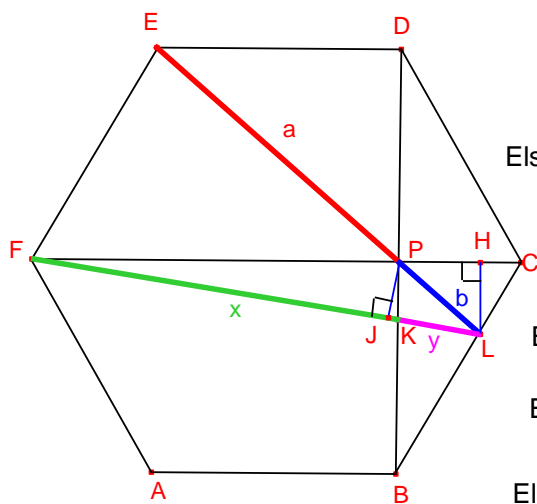
$$\frac{a}{b} = \sqrt{\frac{R}{R + r}}$$

5142.- La figura està formada per un hexàgon regular.
 Calculeu les proporcions $a : b, x : y$

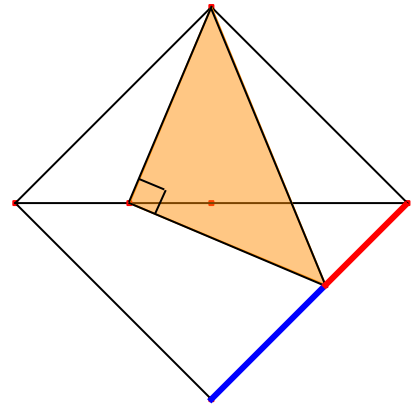

Solució:

$AB=1$
 $PC=1/2, FC=2$
 $FP=3/2$
 Els triangles FPE, CPL són semblants i de raó 3 : 1
 $a : b = 3 : 1$
 $CL=1/3$
 $HC=1/6$
 $PH=1/3$
 Els triangles FHL, FPK semblants i de raó 9 : 11
 $PK/HL=9/11$
 Els triangles FPK, FPL tenen la mateixa base FP
 $[FPK]/[FPL] = PK/HL=9/11$
 Els triangles FPK, FPL tenen la mateixa altura
 $[FPK]/[FPL] = x/(x+y)=9/11$
 $2x=9y$
 $x : y = 9 : 2$

5143.- La figura està formada per un quadrat que conté un triangle rectangle amb el angle recte en la diagonal. Calculeu la proporció entre el segment blau i el segment roig.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ $\overline{AB} = 1$

Siga $\overline{DE} = \overline{BG}$

$\overline{CE} = \overline{CF}$

$\angle ECM = \angle MCG = \angle GEF$

$\angle CEF = \angle FBC = 90^\circ$

El quadrilàter $EFBC$ inscriptible

$\angle BCF = \angle BEF$

$\angle BCF = \frac{45^\circ}{2}$

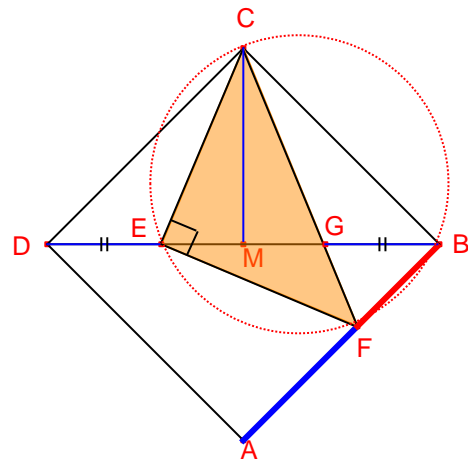
Siga $\overline{BF} = x$

$\frac{x}{1} = \tan \frac{45^\circ}{2} = -1 + \sqrt{2}$

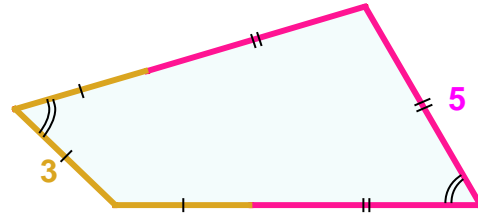
$\overline{AF} = 1 - x = 2 - \sqrt{2}$

La proporció és:

$\frac{\overline{AF}}{\overline{BF}} = \frac{2 - \sqrt{2}}{-1 + \sqrt{2}} = \sqrt{2}$

5144.- Calculeu l'àrea del quadrilàter de la figura que té dos angles oposats iguals.

Solució:

Siga el quadrilàter $ABCD$ de costats $\overline{AB} = \overline{CD} = 8$, $\overline{BC} = 5$, $\overline{AD} = 3$, $B = D = \alpha$

Siga $\overline{AC} = b$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle ABC :

$$b^2 = 64 + 9 - 48 \cos \alpha$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle ACD :

$$b^2 = 64 + 25 - 80 \cos \alpha$$

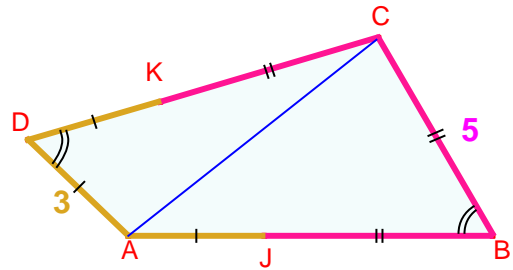
Restant ambdues expressions:

$$\cos \alpha = \frac{1}{2}$$

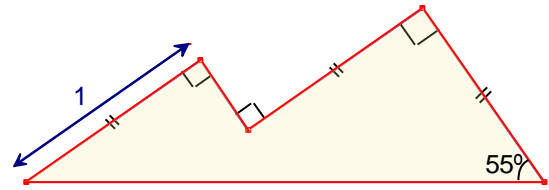
$$\sin \alpha = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

L'àrea del quadrilàter $ABCD$ és:

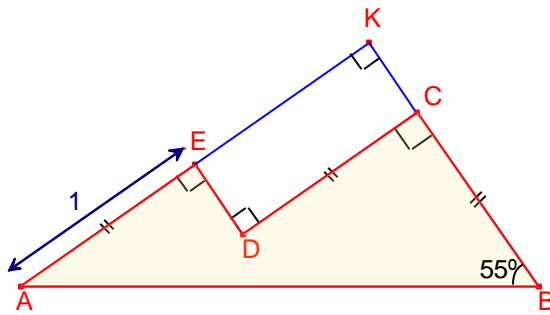
$$S_{ABCD} = S_{ABC} + S_{ACD} = \frac{1}{2} \cdot 5 \cdot 8 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} + \frac{1}{2} \cdot 3 \cdot 8 \cdot \frac{\sqrt{3}}{2} = 16\sqrt{3}$$

5145.- Calculeu l'àrea del pentàgon de la figura.

Solució:

Siga el pentàgon $ABCDE$ $\overline{AE} = \overline{CD} = \overline{BC} = 1$

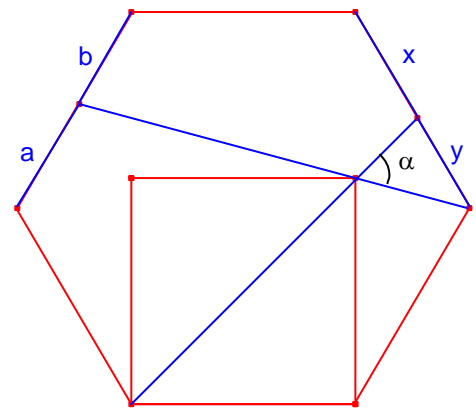
Siga K la intersecció de les rectes AE, BC .

Siga $\overline{DE} = \overline{CK} = a$

L'àrea del pentàgon $ABCDE$ és igual a l'àrea del triangle rectangle ABK menys l'àrea del rectangle $CKED$.

$$S_{ABCDE} = S_{ABK} - S_{CKED} = \frac{1}{2} \cdot 2 \cdot (1 + a) - 1 \cdot a = 1$$

5146.- La figura està formada per un hexàgon regular i un quadrat.
 Calculeu $a : b$, $x : y$ i la mesura de l'angle α

Solució:

Siga l'hexàgon regular ABCD de costat $\overline{AB} = 1$
 $\angle GBC = 30^\circ, \angle BGC = \angle BCG = 75^\circ, \angle FCG = 15^\circ, \angle GCJ = 45^\circ$
 $\alpha = \angle JGC = 180^\circ - (45^\circ + 75^\circ) = 60^\circ$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle FCK :

$$\frac{a}{\sin 15^\circ} = \frac{2}{\sin 75^\circ}$$

$$a = 4 - 2\sqrt{3}$$

$$b = 1 - a = 2\sqrt{3} - 3$$

$$\frac{a}{b} = \frac{4 - 2\sqrt{3}}{2\sqrt{3} - 3} = \frac{2\sqrt{3}}{3}$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle BCC :

$$\overline{CG}^2 = 1 + 1 - 2 \frac{\sqrt{3}}{2} = 2 - \sqrt{3}$$

Aplicant el teorema dels sinus al triangle GCJ :

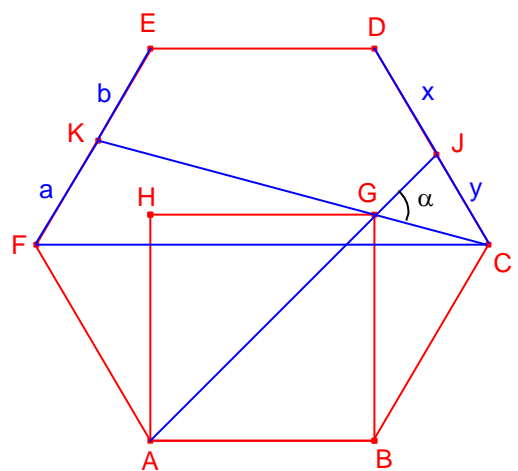
$$\frac{\sqrt{2 - \sqrt{3}}}{\sin 75^\circ} = \frac{y}{\sin 60^\circ}$$

$$y = 2\sqrt{3} - 3$$

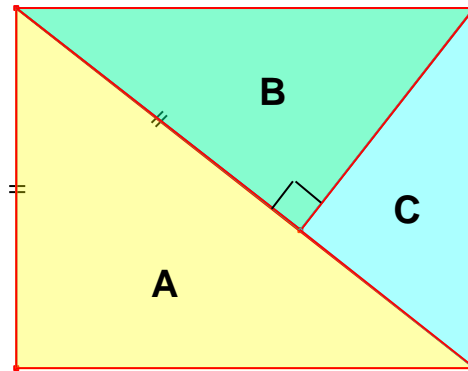
$$x = 4 - 2\sqrt{3}$$

$$a = x, b = y$$

$$\frac{x}{y} = \frac{a}{b} = \frac{2\sqrt{3}}{3}$$

5147.- La figura està formada per un rectangle que s'ha dividit en tres triangles.
 Determineu la proporció $A : B : C$

Solució:

Siga el rectangle $KLMN$ de costats $\overline{KN} = \overline{NP} = a, \overline{KL} = b$

Els triangles rectangles $\triangle NKL, \triangle MPN, \triangle LPM$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{PM}}{b} = \frac{a^2}{b}, \overline{PL} = \frac{a^3}{b^2}$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle NKL$:

$$\overline{LN} = \sqrt{a^2 + b^2} = a + \frac{a^3}{b^2}$$

$$a^6 + 2a^2b^2 - b^6 = 0$$

$$(a^2 + b^2)(a^4 + a^2b^2 - b^4) = 0$$

$$b^4 + a^2b^2 - a^4$$

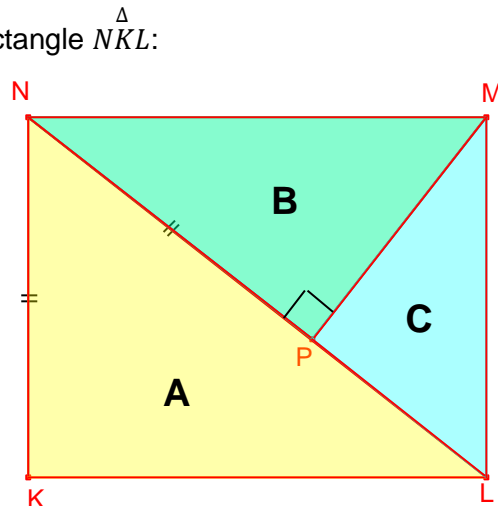
Resolent l'equació:

$$\frac{b^2}{a^2} = \frac{1 + \sqrt{5}}{2} = \Phi$$

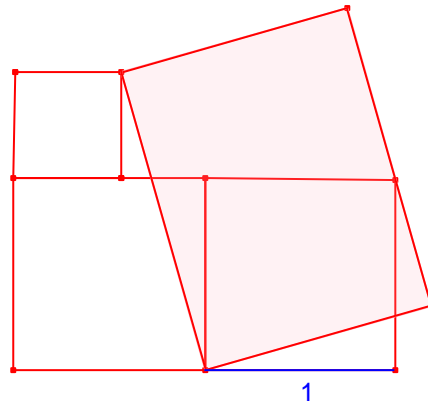
$$\frac{A}{B} = \left(\frac{b}{a}\right)^2 = \Phi$$

$$\frac{B}{C} = \frac{a}{\frac{a^3}{b^2}} = \left(\frac{b}{a}\right)^2 = \Phi$$

$$A : B : C = \Phi^2 : \Phi : 1$$

5148.- La figura està formada per un rectangle ombrejat i tres quadrats, dos d'ells iguals de costat 1.
 Calculeu l'àrea del rectangle.

Solució:

Siga el rectangle $ABCD$ de costat $\overline{AB} = x, \overline{AD} = y$

Siguen el quadrat $AEFG, AGHI$ de costat $\overline{AE} = 1$

$\overline{AF} = \overline{AH} = \sqrt{2}$

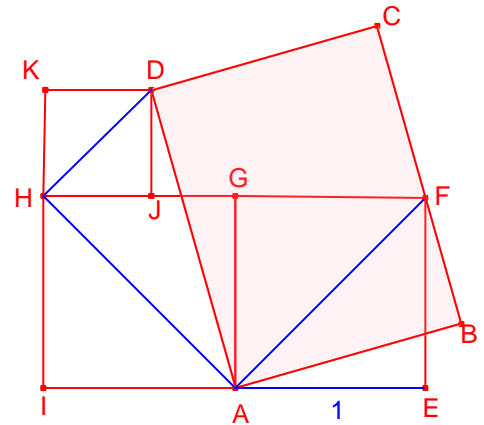
Els triangles rectangles $\triangle ABF, \triangle AHD$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

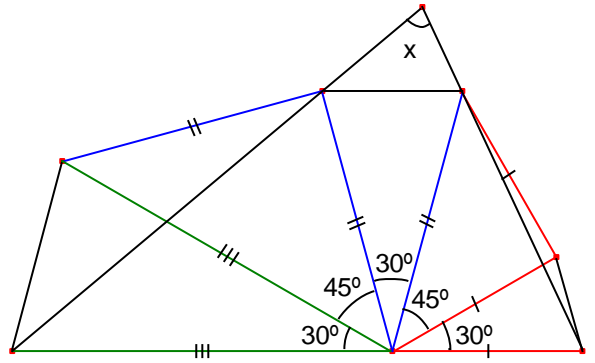
$$\frac{x}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{y}$$

L'àrea del rectangle $ABCD$ és:

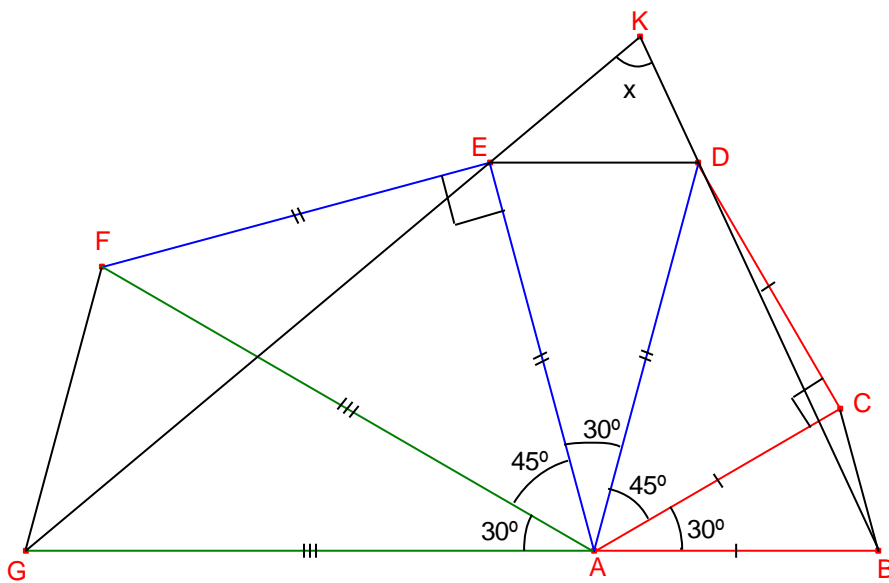
$$S_{ABCD} = xy = 2$$

5149.- En la figura calculeu la mesura de l'angle x

Solució:

$$AB=AC=CD=1$$

$$AC=AD=EF=\sqrt{2}$$

$$AF=AG=2$$

Els triangles ABD, AEG són semblants

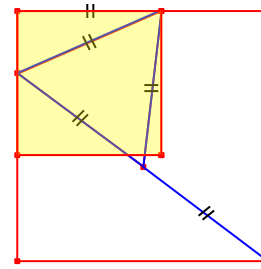
$$\angle ADB = \angle AGE = a$$

$$\angle ABD = \angle AEG = 105^\circ - a$$

$$\angle KED = a, \angle KDE = 105^\circ - a$$

$$x = 75^\circ$$

5150.- La figura està formada per dos quadrats i un triangle equilàter.
 Calculeu l'àrea del quadrat ombrejat.

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de costat $\overline{AB} = 1$

Siga el quadrat $DEFG$ de costat $\overline{DE} = a$

Siga el triangle equilàter GKM de costat $\overline{KM} = c$

Siguen $\overline{DK} = x$, $\angle ABK = \alpha$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle KAB :
 $4c^2 = (1 - x)^2 + 1$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle KDG :
 $a^2 = c^2 - x^2 = -\frac{3}{4}x^2 - \frac{1}{2}x + \frac{1}{2}$

$\angle DKG = 30^\circ + \alpha$

Aplicant raons trigonomètriques al triangle rectangle KDG :

$$\frac{x}{c} = \cos(30^\circ + \alpha) = \frac{\sqrt{3}}{2} \frac{1}{2c} - \frac{1}{2} \frac{1-x}{2c}$$

Resolent l'equació:

$$x = \frac{\sqrt{3} - 1}{3}$$

L'àrea del quadrat $DEFG$ és:

$$S_{DEFG} = a^2 = x^2 + c^2 = -\frac{3}{4}x^2 - \frac{1}{2}x + \frac{1}{2} = \frac{1}{3}$$

La proporció d'àrees és:

$$\frac{S_{DEFG}}{S_{ABCD}} = \frac{1}{3}$$

